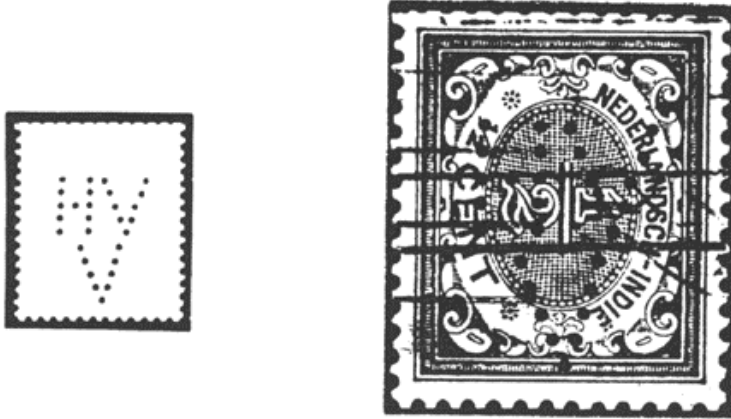

Poko HV/V in Nederlands Indië

(Jan Verhoeven; uit: *Perfinpost* nr. 59, november 2001)

Het was me al ongeveer 2 jaar bekend, dat er in Nederlands Indië een pokomachine heeft gewerkt. Bekend werd de Poko HV/V in zegel NVPH nr. 40 (zie afbeelding 1)

Afbeelding 1

De zegel is gestempeld, maar helaas kan geen plaats of datum worden afgelezen. Het moet wel een vroeg gebruikte poko zijn, want de zegel is van de eerste uitvoering van de Vürtheim-zegels en in 1912 verscheen al de tweede uitvoering. Ook de waarde van de halve cent is bijzonder.

De pokomachine was toch relatief kostbaar. Mogelijk is de zegel afkomstig van een mailing, omdat daarvoor mogelijk veel zegels geplakt moesten worden. Zelfs kan gedacht worden aan een proef (zoals de poko N met de vier puntjes in Nederland).

Dit zijn echter veronderstellingen, die voornamelijk nergens op slaan.

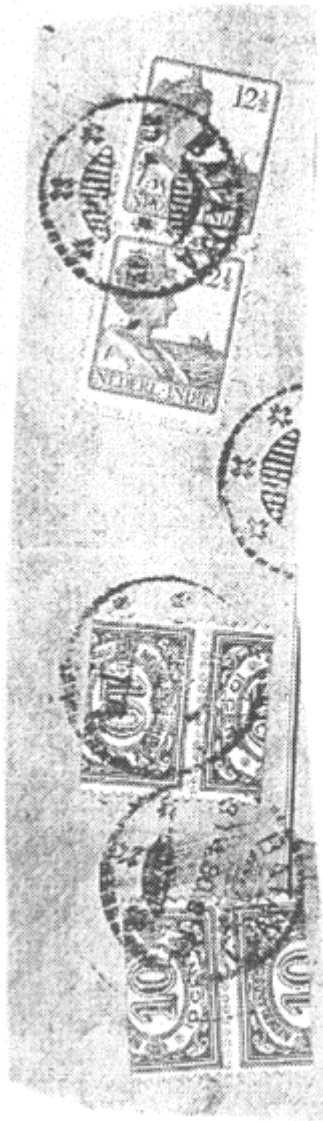
Ik had me voorgenomen om meer achtergronden te onderzoeken alvorens ik de melding aan u zou doen. Enerzijds leverde dit onderzoek vrijwel niets op, anderzijds kreeg ik een tweede melding van eenzelfde zegel met poko HV/V, die niet gestempeld is. Daarom meld ik nu datgene, wat ik weet.

Natuurlijk was Ruud Hammink mijn eerste vraagbaak, maar hij had op dit moment er nog nooit van gehoord dat er in Nederlands Indië rolzegels zijn gebruikt.

"Ergens heb ik daar wel eens wat van gehoord" en "als ik goed nadenk moet ik ergens onder in een doos er iets van hebben" en "in een grote plaats in Nederlands Indië heeft een automaat gehangen" was vrijwel mijn enige oogst aan antwoorden van Ned. Indië - specialisten.

Peter Rozema kon me uit zijn eigen verzameling een bewijs van gebruik van rolzegels in Ned. Indië overleggen (zie afbeelding 2). Het bijzondere daarvan is, dat naast het paartje lengterolzegel ook twee versneden zegels uit een dwarse rol geplakt zijn.

Ik heb een grotere foto van het lengtepaartje laten maken. Daarop zijn de zogenaamde tanksporen te zien. Dit paartje is dus uit een automaat afkomstig (informatie van Ruud Hammink) Zie afbeelding 3

Afbeelding 2

Afbeelding 3

Het poko-verhaal loopt vooralsnog dood in Nederlandsch Indië. De rolzegelgeschiedenis dient nog nader te worden onderzocht. Er zal dan nog veel te (her)ontdekken zijn.

Ondanks het geringe resultaat wil ik de volgende personen bedanken voor hun grote hulp en bereidwilligheid bij dit onderzoek tot dusver: P. Bulterman, R. J. Hammink (postuum), H. T. Hospers, W. J. Manssen, P. Rozema, M. Th. M. Silkens en P. Storm van Leeuwen.

Zwaanshoek, oktober 2001